



**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXXV. Modus faciendæ correctionis, ut vere fraterna sit & proficua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

quibus in animo suo proponit charitatem fraternam. Et hoc modo viri sancti negligunt corrigere delinquentes.

356 Quinta conditio est materia correctionis necessaria. Quæ ad obligationem privatorum ut plurimum est peccatum mortale, non veniale, ut colligitur ex eo quod Dominus in declaratione hujus præcepti dicat: *Si te audierit, lucratus eris fratrem tuum.* Ex quo Augustinus serm. 16. de verb. Dom. infert: *ergo perierat (per mortale utique peccatum) Quid est enim, quia lucratus est te, nisi quia perieras, nisi lucraretur te? Nam si non perieras, quomodo te lucratus est?* Enimvero venialium correctio ut plurimum magis obesset, quam prodesset: quia pacem tranquillitatemque inter homines turbaret: cum venialia quotidie committantur, imò sæpius quoquo die. Ferè continua proinde atque nimis importuna foret eorum correctio, & valdè frequenter fieret ab iis, qui eisdem obnoxii sunt.

357 Dixi tamen 1º ad obligationem privatorum. Quia indubitatum est Prælatos Regularium non rarò teneri sub mortali corrigere venialia subditorum, præsertim dum notabiliter lædunt regularem disciplinam, quam ex officio manutenere tenentur sub mortali. Ita Doctores communiter.

358 Idè etiam in Prælati, & patribus familiaribus, non semper requiritur spes emendationis delinquentis, ad obligationem faciendæ correctionis. Quia correctio, ad quam Prælati tenentur, non solum tendit ad emendationem fratris, vel filii delinquentis, sed ad commune bonum, ad regularem utique disciplinam, ad pacem inter fratres & filios servandam, ad avertendum aliorum scandalum. Meminerint itaque Superiores, quod in correctione fraterna *gravior est contra Prælatos, ut ex Augustino 1. de Civit. Dei 9. dicit S. Thomas a. 3. ad 1. Quodque, ut idem profectur a. 6. in corp. correctio pertinens ad Prælatos ordinatur ad bonum commune, & habet vim coactivam. Et talis correctio non est dimittenda propterurbationem ejus qui corripitur. Tum quia si propria sponte emendari non velit, cogendus est per penas, ut peccata dimittat. Tum etiam quia si incorrigibilis sit, per hoc providetur communi bono, dum servatur ordo justitiæ, & unius exemplo alii deterrentur. Longè itaque graviorem aliis habent causam speculatores domus Israël. Ad hoc enim speculatores, hoc est populorum præpositi constituti sunt in Ecclesiis, ut non parcant, objurgando peccata, ut Augustinus dicit loco citato. Et à malis Pastoribus inquiris Deus mortem ovium. Serm. 46. de Pastorib. aliàs 165. de temp. c. 9. Pro quo postquam allegavit caput 33. Ezech. pergit sic: Videtis quam sit tacere periculosum. Quia ob neglectum correctionis Præpositus justè damnatur. Idè multi Christiani perveniunt ad Deum faciliore forsitan timere . . .*

Nos autem excepto quòd Christiani sumus (unde rationem reddemus de vita nostra) sumus etiam Præpositi, unde rationem reddemus Deo de dispensatione nostra.

Dixi 2º peccatum veniale ut plurimum non esse materiam obligantem privatos ad correctionem fraternam; quia etiam privati, præsertim Religiosi, tenentur interdum ad fraternam correctionem de venialibus, dum scilicet post se trahunt notabilia inconvenientia, vel in communitate (per hoc quòd naturaliter relaxetur vigor disciplinæ) vel in ipso etiam subinde delinquente, dum v. g. peccatum, ex se veniale, valdè dedecet hominem honestum, uti dedecet v. g. mendacium apertum; vel dum periculum est, ne ex veniali v. g. levitate cum altero, vel facilitate leviter detrahendi deveniat in mortale. Tameñ ergo culpandum esset, qui generatim corripere vellet pro peccatis venialibus; non idè generatim dicendum, fratrem de venialibus non esse corripiendum.

CAPUT XXXV.

Modus faciendæ correctionis, ut verè fraterna sit & proficua.

UT fraterna correctio, quæ dirigitur ad salutem delinquentis, verè fraterna sit & fructuosa, debet imprimis fieri cum mansuetudine magna, & humilitate, ita ut per eam ostendat se ad correctionem ex fraterna charitate moveri. Quia nihil tam impedit profectum correctionis, quam superbia illius qui corripitur: hic verò multò minùs irritatur, dum correctio cum mansuetudine fit & humilitate, quam dum cum calore, verbisque acerbis & imperiosis. Unde ut plurimum admonitione utendum, potiùs quam correctione propriè dictà; imò precibus potiùs quam aliter, ipsùm utique rogando, ut reflectat, se non benè facere. Proderit etiam admonitioni, vel precibus addere excusationem aliquam, quæ monitor dicat, se supponere quòd vel ex ignorantia, vel inadvertentia, seu non reflexione, vel ex bono aliquo fine id fecerit. Et si in de tractionis materia deliquerit, & verba quibus se expressit ad bonum sensum trahi nequeant, monitor consultò ipsi dicet: *Amice, verba quæ dicis possunt hunc vel illum sensum habere. Potest esse quòd illa non capias isto sensu. Aliàs foret detractio.* Charitas namque dicat, parcendum pudori fratris quantum fieri potest, juxta illud Augustini Serm. 82. aliàs 16. de verb. Dom. *Corripe eum inter te & ipsum solum, intendens correctioni, parcens pudori. Fortè enim aliqui præ verecundiâ incipit defendere peccatum suum, & quem vis facere correctiorem, facis pejorem.*

Si itaque præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos, qui spirituales estis, hujusmodi instruite in spiritu lenitatis, considerans te ipsum, ne

ne & in teneris. Ad Galat. 6. Quem locum exponens Augustinus: Numquam (inquit) alieni peccati oburgandi suscipiendum est negotium; nisi cum inermis interrogationibus examinantes nostram conscientiam; liquido nobis coram Deo responderimus, dilectione nos facere. Quod si convicium, vel mina, vel etiam persecutiones ejus, quem argueris, laceraverint animum, si adhuc ille per te sanari posse videbitur, nihil respondeas, donec sanus prior; ne forte carnalibus motibus tuis ad nocendum consentias, & exhibeas linguam tuam arma iniquitatis peccato, ad reddendum malum pro malo, aut maledictum pro maledicto. Quidquid enim lacerato animo dixeris, puniendus est impetus, non charitas corrigendus. Dilige, & dic quod vales. Nullo modo maledictum erit, quod specie maledicti sonnerit, si memineris, senserisque te in gladio Verbi Dei liberatorem hominis esse velle ab obsidione vitiorum. Quod si forte, ut plerumque accidit, dilectione quidem talem suscipis actum, & ad eam corde dilectionis accedis, sed inter agendum subrepsit aliquid, dum tibi resistitur, quod te auferat ab hominis vitio percussendo, & ipsi homini faciat infestum; postea te lacrymis lavantem hunc pulverem, multo salubrius meminisse oportebit, quam non debeat super aliorum superbire peccata, quando in ipsa eorum oburgatione peccamus: cum facilius nos ira peccantis iratos, quam misericordia misericordes facit.

362. Nec solum mansuetudinem, sed & humilitatem commendat Apostolus, cum dicit, considerans teipsum, ne & in teneris. Unde Gregorius l. 23. Moral. c. 14. Nos enim, quia infirmi homines sumus... debemus primum meminisse quod sumus; ut ex propria infirmitate pensemus, quo docendi ordine infirmis fratribus consulamus. Consideremus igitur, quia, aut tales sumus; quales nonnullos corrigimus: aut tales aliquando fuimus; etsi jam divina gratia operante non sumus, ut tanto tempore antius, humiliter corde corrigamus, quando nosmetipsos verbi, in his quos emendamus, agnoscimus. Si autem tales nec sumus, nec fuimus, quales adhuc illi sunt, quos emendare curamus; ne cor nostrum forte superbiat, & de ipsa innocentia in pejus ruat; quorum mala corrigimus, alia ipsorum bona nobis ante oculos revocemus; que si omnino nulla sint, ad occulta Dei iudicia recurramus. Quia sicut nos meritis nullis hoc ipsum bonum, quod habemus, accepimus; ita illos quoque potest gratia superna virtutis infundere, ut excusati posterius, etiam ipsa possint bona, qua nos ante accepimus, prevenire. Quis enim crederet, quod per Apostolici meriti Saulus lapidatum Stephanum processurus erat, qui in morte ejus lapideum vestimenta servabat? His ergo primam cogitationibus humilitari cor debet, & tunc demum delinquentium iniquitas increpari.

363. Quia verò frustra venit sonitus ad aures, nisi Deus in corde loquatur (ait Bernardus de perfect. vit. spirit. tit. ult.) quia solus Deus

Tom. II.

conversit corda filiorum hominum; mansuetudini & humilitati jungenda est oratio, quam (saltem per piam aspirationem, si amplio rem orationem tempus non permittat) Dei imploret auxilium, ut aperiat cor fratris intendere his que dicenda sunt, ex iisque proficere. Et hoc est quod Bernardus monet ibidem dicens: Fraternalis correctio debet fieri cum magno moderamine, cum gemis & benevolentia, suo loco, suo tempore, semper oratione procedente.

Caveat etiam, qui fratrem corrigit, pro eadem re ad nauseam usque correctionem continuare, nimis frequenter (spatio brevis temporis) eam facere. Nam utilius est, hominem asuetum alicui juramento non enormi, & ideo sine reflexione jurantem, solum aliquoties monere, intervallo temporis non valde notabilis (ut se jurare recedat) quam singulis vicibus, quibus jurat, ipsi importunum esse. Aliud est de blasphemis, & juramentis enormibus, in quibus, si non semper verbis, saltem gestu & vultu manifestandum est, quod nobis graviter displiceant.

CAPUT XXXVI.

Obligatio a quo animo correctionem accipiendi.

Quemadmodum ab unoquoque facienda est fraternalis correctio (unicuique enim mandavit Deus de proximo suo) sic ab unoquoque a quo animo est suscipienda, & tanto quidem libentius, quanto magis unusquisque desiderare debet curationem vulnerum suorum spiritualium, quam corporalium. Attendamus ergo, dum corripimur, 1º quod correptio nunquam nobis nocere possit, nisi culpa nostra, ubi medicina corporalis plerumque plus nociva est, quam proficua. 2º quod per correctionem videamus quid corrigere debeamus; & quid nobis ipsi in nobis debeat displicere, dum aliis videmus displicere. 3º quod in propria causa, seu defectibus nostris, caeci simus, vel saltem sine reflexione sæpe peccemus; quodque proinde non minore nos beneficio afficiat, qui fraternalis nos corrigit, quam errantem homo, qui ei comiter monstrat viam. 4º quod à Deo nos oporteat petere lumen, quo defectus nostros & peccata cognoscamus; lumen verò istud per fratres nostros (à quibus corripimur) nobis Deus communicet. 5º quosdam Sanctos, etiam Reges ac Principes, assumpsisse sibi viros timoratos, qui eos semper comitarentur, monerentque de defectibus, quos in ipsis animadvertent. 6º necesse proinde esse, ut benevolum iis animum ostendamus, à quibus fraternalis corripimur: ne ipsis nimis molestum sit, beneficium istud morosis, contentiosis, & ingratis exhibere, idcirco ab ipsis per correctio-

Nn